

Bilag 5

INATSISARTUT

Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer
/ Her

Dato: 02. juni 2015

J.nr.: 01.32.03-00021

Revisionsprotokollat til Landskassens regnskab 2014

Vedhæftet fremsendes revisionsprotokollat til Landskassens regnskab 2014, samt underliggende nettostyrede virksomheder.

- ! Revisionsudvalget imødeser senest den 26. juni 2015, at modtage Naalakkersuisuts bemærkninger til det i protokollaterne fremførte.

Såfremt Revisionsudvalget efterfølgende finder behov for en uddybning af Naalakkersuisuts besvarelse vil Udvalget vende tilbage herom.

Der gøres opmærksom på, at Naalakkersuisuts besvarelse af nærværende skrivelse vil indgå i Revisionsudvalgets betænkning vedrørende Landskassens regnskaber for 2014.

Naalakkersuisuts bemærkninger bedes fremsendt på grønlandsk og dansk. En elektronisk kopi af besvarelsen bedes sendt til: inatsisartut@inatsisartut.gl og til juul@ina.gl

Ikinngutinnersumik inuulluaqquusillunga

Med venlig hilsen

Randi V. Evaldsen
Formand for udvalget

Inatsisartut Revisionsudvalg

Anmodning om Naalakkersuisuts kommentarer til revisionsprotokollater

05-08-2015
Sags nr. 2015-6168

Departementet for Finanser har modtaget anmodning om Naalakkersuisuts kommentarer til revisionsprotokollater vedrørende landskassens regnskab 2014 samt nettostyrede virksomheder til kommentering, d. 3. juni 2015 med svarfrist d. 26. juni 2015. Vi beklager, at vi ikke har kunnet fremsende materialet inden for nævnte frist.

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Departementet for Finanser har indhentet kommentarerne hos relevante Departementer.

Hermed fremsendes kommentarerne til revisionsudvalgets velvillige behandling.

Besvarelsen fremsendes hermed på grønlandsk og dansk til adresserne:

inatsisartut@inatsisartut.gl og juul@ina.gl

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Anda Uldum

Naalakkersuisuts svar på revisionsprotokollat til Landskassens regnskab 2014

Revisionsudvalget har d. 3. juni 2015 fremsendt revisionsprotokollat til Landskassens regnskab 2014, samt underliggende nettostyrede virksomheder til Naalakkersuisut, og bedt om dets bemærkninger til protokollatet.

I dette notat fremlægges Naalakkersuisuts bemærkninger til revisionsprotokollatet. Notatet er struktureret på en sådan måde, at anmærkningerne fra revisionen vil blive kommenteret successivt med anførelse af det ansvarlige Departement, Styrelse og evt. enhed herunder.

For et punkt kan flere enheder være ansvarlige. I disse tilfælde vil det være anført hvilke enhed der har svaret hvert sit.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet

Som det fremgår af ovenstående, så har vi forsynet Landskassens regnskab for 2014 med en påtegning uden forbehold og med supplerende oplysning vedrørende ikke revideret budget.

Det betyder, at Landskassen regnskab samlet set giver et retvisende billede under hensyntagen til Landskassens regnskabsprincipper – og inden for det fastsatte niveau for, hvad der er væsentligt for en regnskabslæseres vurdering af regnskabet.

Vi vil indledningsvis henlede opmærksomheden på, at løbende kan konstateres forbedringer i Selvstyrets regnskabsvæsen – ikke mindst i forhold til effektiviseringen heraf. Som eksempel herpå kan nævnes digitalisering af alle bilag samt større fokus på transaktioner på lønområdet.

Som det vil fremgå af de følgende afsnit, så er der imidlertid i lighed med tidligere år stadig en del områder, hvor administrationen kan styrkes yderligere, ligesom der er områder, hvor vi har fundet mindre væsentlige fejl i regnskabet.

Især finder vi at det store omfang af posteringer i supplementsperioden – herunder om- og efterposteringer – er bekymrende, da det kan være udtryk for en manglende kvalitet i den løbende budgetopfølgning og dermed også præcisionen i estimeringen af årsresultatet.

Hertil oplyser Finansdepartementet.

Departementet tager revisors bemærkning til efterretning. Departementet vil indskærpe reglerne om rettidig bogføring/driftsførelse af bilag over for øvrige departementer og enheder.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.1 Årets revisionsbemærkninger

Nr.	Revisionsbemærkning	Reference
12	Anlægs- og renoveringsfonden afstemmes ikke i årets løb, ligesom der ikke løbende følges op på projekterne i modulet. Hvilket gør at der ved revisionen er konstateret differencer som ikke kan forklares.	5.6.11

Hertil oplyser Departementet for Boliger, Byggeri og infrastruktur.

Lånesager er ikke medtaget i Anlægs- og renoveringsfonden; men er medtaget under i Landskassens regnskab som hørende under A&R, ligesom der er flere hovedkonto (gamle) som ikke er med i A&R.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.2.1 Indskærpelse af regler om udarbejdelse af skriftlige forretningsgangsbeskrivelser

I revisionsprotokollen for 2013 side 947 anførte vi følgende:

"Alle regnskabsførende enheder skal udarbejde en lokal regnskabsinstruks, der hvert år skal indsendes i en ajourført udgave til Intern Revision inden udgangen af marts måned. Et væsentligt element i regnskabsinstruksen er oversigten over medarbejdere, der kan disponere og attestere indtægter og udgifter.

Det er vores vurdering, at denne proces fungerer tilfredsstillende.

Vi har dog i enkelte tilfælde – typisk i forbindelse med strukturændringer – konstateret, at enhederne fungerer uden egen regnskabsinstruks i en periode."

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år.

Hertil oplyser Finansdepartementet.

Dette tages til efterretning. Departementet vil indskærpe reglerne for området over for de enkelte departementer.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.2.3 Bedre beskrivelse af overførselsregler, konsolideringsprincipper og resultatbeskriver under anvendt regnskabspraksis

I revisionsprotokollen for 2013 side 953 anførte vi følgende:

"Selvstyret årsregnskab aflægges i al væsentlighed efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper.

Det betyder at indtægter og udgifter som udgangspunkt henføres til det regnskabsår, hvor den ydelse der ligger til grund for en indtægt eller en udgift leveres (retserhvervesprincippet).

Grundprincippet afviges dog på enkelte områder som eksempelvis indtægter fra skatter og afgifter (indberettede skatter korrigeret for resultater af det ligningsmæssige arbejde) samt i forhold til betydelige krav, der ikke kan opgøres endeligt på statustidspunktet (hensættelser).

For så vidt angår de selvstændige virksomheder (brancheskolerne), så indgår disse både som aktivitetsbaserede tilskud (udgift) på en Finanslovskonto og som indtægter på andre Finanslovskonti. Både udgift og indtægt gives som Driftsbevillinger. Der foretages ikke eliminering heraf, hvorfor Selvstyrets samlede regnskab kommer til at vise større udgifter og indtægter end der reelt er tale om.

På en række Finanslovskonti (primært vedrørende brancheskolerne) er der overførselsadgang, hvilket administreres ved at over/underskud bogføres i skolernes regnskaber. Derved påvirkes Selvstyrets samlede regnskab med poster, der ikke reelt er udtryk for indtægter/udgifter i det pågældende regnskabsår.

Konsolideringsmæssigt er regnskabet opbygget således, at nettostyrede virksomheder kun indgår med bevillingsafregning og mellemregninger – på næsten samme måde som de Selvstyreejede selskaber.

Selvstyret viser to resultater i årsregnskabet:

- **DAU-resultatet** – der udgør summen af indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og forskydninger i udlån. DAU-resultatet har til formål, at sikre en bevillingsmæssig ramme for både indtægter og udgifter og ind- og udbetalinger vedrørende udlån.
- **DA-resultatet** – der udgør DAU-resultatet korrigeret for (efter tilbageførsel af) forskydninger i udvalgte udlån. Det defineres fra lån til lån, hvorvidt det skal korrigeres i DAU-resultatet for at nå frem til DA-resultatet eller ej.

Vi anbefaler at såvel overførselsregler som konsolideringsprincipper og opgørelsen af de forskellige resultatbegreber beskrives bedre under anvendt regnskabspraksis, således en regnskabslæser har mulighed for at tage højde herfor, såfremt det måtte ønskes.

Vi har i øvrigt kontrolleret, hvorvidt årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med den beskrevne regnskabspraksis uden dette har givet anledning til bemærkninger. ”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

I forbindelse med udarbejdes af landskassens regnskab for 2015 vil nævnte forhold blive uddybende bekræftet jf. revisors anbefalinger. Ligeledes vil regnskabshåndbogens regler for kontering af tilskud blive tilpasset.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.2.4 Indskærpelse af Bruttolønlisternes vigtighed i forhold til interne kontroller

I revisionsprotokollen for 2013 side 955 anførte vi følgende:

” Vi har herunder ved besøg i decentrale enheder testet enhedernes kontrol af bruttolønslister. Dette er en nøglekontrol i forhold til sikring mod, at der udbetales forkerte lønninger. Bruttolønslisterne gennemgås med forskellig grad af omhyggelighed og vi anbefaler, at vigtigheden af denne kontrol indskræpes overfor de enkelte enheder.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år.

Hertil oplyser Lønservice, ved ASA, under Finansdepartementet:

Der arbejdes i øjeblikket på et projekt, der skal sikre bedre forståelse i enhederne for hvorfor og hvordan de skal godkende bruttolønlistere. Dette skal gerne medvirke til, at bruttolønlisterne i højere grad bliver kontrolleret.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:**3.2.5 Øget fokus på afstemninger mellem finanssystem, lønsystem og indberetninger til skattestyrelsen**

I revisionsprotokollen for 2013 side 955 anførte vi følgende:

” I forbindelse med årsafslutningen har vi påset, at der er foretaget afstemning mellem økonomisystem, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen. Afstemningen heraf vanskeliggøres ved at der ikke er en entydig sammenhæng mellem konti i lønsystemet og økonomisystemet. Afstemningen for 2013 udviser således en uafklaret difference på ca. 3 mio.kr. Vi anbefaler at der tages initiativ til at skabe den fornødne sammenhæng mellem de to systemer.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

Hertil oplyser Lønservice, ved ASA, under Finansdepartementet:

Der arbejdes på at få skabt den nødvendige tilpasning i løn og xal systemerne således denne afstemning kan foretages.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:**3.2.6 Yderlige styrket fokus på afstemninger af likvide beholdninger**

I revisionsprotokollen for 2013 side 959 anførte vi følgende:

” I lighed med tidligere år har vi dog konstateret, at flere bankkonti, primært fra de enheder, som fortsat selv har ansvaret herfor, ikke har været afstemt i hele året og for enkelte bankkonti i længere tid tilbage.

Det er observeret, at Intern Revision løbende sender rykkere til de enkelte enheder, såfremt der ikke månedligt fremsendes bankafstemninger. Det kan konstateres, at disse skriftlige rykkere ikke altid har den ønskede virkning.

Der er i forbindelse med revisionen konstateret negative og/eller store kassebeholdninger enkelte steder, hvilket er en indikation på, at der ikke løbende foretages afstemning af beholdningen samt at Intern Revision, som den kontrollerende enhed, ikke forholder sig kritisk til de modtagne afstemninger.

Løbende afstemning af likvide poster er et central element i den interne kontrol, hvorfor vi anbefaler, at der fremadrettet iværksættes tiltag til at løbende at foretage en kritisk gennemgang af såvel bankafstemninger som kasseopgørelser.”

Vi har under årets revision konstateret at der nu foreligger afstemninger på bankkonti. Vi betragter derfor punktet som værende afhjulpet. Det skal dog påpeges at der stadig er negative og/eller store kassebeholdninger enkelte steder, hvorfor denne del fastholdes.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

DcR vil følge op på samtlige kassebeholdninger og i samarbejde med intern revision kontakte de enheder med kasser med negativ anførte beholdninger og eller store kassebeholdninger hver måned, for afklaring og efterfølgende foretage nødvendige rettelser med enheden.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.2.7 Løbende opfølgning og afstemning af udlånsportefølger i løbet af året

I revisionsprotokollen for 2013 side 959 anførte vi følgende:

” Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper. Derudover har vi udtaget en stikprøve, hvor vi har indhentet og gennemgået den underliggende lånedokumentation.

Selvstyret kan i henhold til bemærkningerne til Finanslovskonto 89.72.12 yde rente- og afdragsfrie lån til – primært - Illuut A/S. Det afgøres imidlertid først ved den endelige udstedelse af gælds brevet, hvorvidt lånene lever op til kravene for rente- og afdragsfrie lån.

I henhold til Selvstyrets regnskabsprincipper skal sådanne lån værdiansættes til 0 kr. Der foretages ikke i tilstrækkelig grad opfølgning på, hvorvidt lånene er rente- og afdragsfrie eller ej i løbet af året, hvorfor der foretages ganske store værdireguleringer afledt af gennemgangen af låneporteføljen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Vi anbefaler at der følges tættere op herpå i løbet af året, således de store reguleringer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås fremadrettet.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Departementet for Finansier:

DcR har i juni 2015 afholdt kurser/seminar i afstemning af lånesystemerne og vil månedligt sørge for at afstemninger foreligger. Kurset er gennemført sammen med sagsbehandlerne på de forskellige lånesagsområder. Der vil i det kommende blive fulgt op på disse. Afstemninger skal herefter foreligge månedligt. Ansvarlige personer til sikring af at det foretages for hvert område er i DcR udpeget.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.2.8 Yderligere styrkelse af arbejdet med løbende afstemninger af leverandørgæld

I revisionsprotokollen for 2013 side 963 anførte vi følgende:

” Ved revisionen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi konstateret enkelte åbentstående poster, hvor en regning fremgår af leverandørens kontoudtog pr. 31. december, men hvor regningen endnu ikke ses bogført i Selvstyrets regnskab.

Det kan være en indikation af, at udgifterne ikke er korrekt periodiseret – og at der dermed mangler udgifter i det aflagte årsregnskab. Det er dog ikke vores vurdering, at dette påvirker det samlede årsregnskabs retvisende billede.

Vi anbefaler at arbejdet med afstemning af kreditorer – og afklaring af eventuelle åbentstående mellemværender – skærpes yderligere fremad rettet.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

Der arbejdes løbende på forbedringer af afstemningerne. Dette dels ved at sikre at en større andel af faktura som modtages fra leverandører komme i elektronisk form. Der er igangsat et arbejde som betyder at alle poster som er ældre end en måned, skal kommenteres.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.2.9 Indskærpelse af reglerne om bevillingskontrol

I revisionsprotokollen for 2013 side 967 anførte vi følgende:

” Det fremgår af Lov om Grønlands Hjemmestyres budget, at ingen udgift må afholdes og ingen indtægt må oppebæres uden forudgående bevilling. Bevillingsmæssigt sondres mellem driftsbevillinger, lovbundne bevillinger, tilskudsbevillinger, anlægsbevillinger og indtægtsbevillinger. Med mindre andet fremgår eksplicit, så gives bevillingerne som nettobevillinger – dvs. at merindtægter ikke automatisk må anvendes til merudgifter.

Ifølge Regnskabshåndbogen sektion 7.3. skal der afgives regnskabsmæssige forklaringer, når det totale forbrug afviger med mere end 2 pct. eller 200.000 kr. i forhold til den givne bevilling.

Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelserne set i forhold til de gennemførte aktiviteter – og hvorfor der i givet fald ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Finansdepartementet tager revisionens anmærkning til efterretning og vil snarest indskærpe forholdene over for de øvrige departementer.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.2.10 Overvejelse af mulighederne for at tilpasse regler om føring af inventarfortegnelser

I revisionsprotokollen for 2013 side 968 anførte vi følgende:

” Selvstyret har meget store værdier, der ikke fremgår af årsregnskabet, men som man af forvaltningsmæssige hensyn foretager registrering af.

Det fremgår således af regnskabshåndbogen, at de enkelte enheder skal have en inventarfortegnelse. Det er tilladt at føre inventarfortegnelsen i form af billede dokumentation.

Der bruges ganske store ressourcer på dette – ikke mindst i driftsenhederne (skoler, døgninstitutioner og hospitalsvæsen). Samtidig kan det være vanskeligt at kontrollere den fortsatte tilstedeværelse af aktiver, da denne type aktiver ofte flyttes rundt mellem forskellige lokaler.

Det er vores opfattelse, at administrationen heraf kunne effektiviseres meget ved at gøre registreringen mere fokuseret på større aktiver (eksempelvis kun enkeltaktiver med en anskaffelsessum på over 50 eller 100.000 kr.) – og aktiver af privatanvendelig karakter (eksempelvis tv, foto og it-udstyr).

Vi anbefaler, at de nuværende regelsæt evalueres og eventuelt justeres.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

Hertil oplyser Intern revision, ved ASA, under Finansdepartementet:

De af revisionen foreslåede ændringer er forsøgsvis indført indenfor sundhedssektoren, og resultatet af dette forsøg vil, når resultaterne kan vurderes kunne danne grundlag for en ordning, der omfatter alle enheder.

Det skal samtidig bemærkes, at der arbejdes på en særskilt fortegnelse over grønlandske nationalværdier.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.1 Regnskabshåndbogen

Regnskabshåndbogen indeholder de forskrifter og brugervejledninger, der er gældende på regnskabsområdet i Grønlands Selvstyre. Som en del af vores revision kontrollerer vi stikprøvevis, hvorvidt enhederne overholder bestemmelserne i Regnskabshåndbogen. Kommentarer i tilknytning hertil vil fremgå af de følgende afsnit om de enkelte regnskabsposter,

Det er et rammevilkår, at der løbende sker ændringer i departementsstrukturen. Sådanne ændringer skaber ofte en øget risiko for fejl og mangler i tilknytning til kontoplanen – herunder referencer fra subsystemer, budgetomplacering, regnskabsinstruks m.v.

Der er udarbejdet vejledningsmaterialer, herunder procesplaner og tjeklister i tilknytning hertil, men dette materiale synes ikke, at være kendt i de enkelte enheder. Det bør derfor overvejes at man fra Økonomi- og Personalestyrelsen tager kontakt til de relevante personer i forbindelse med ressortomlægningen og henleder deres opmærksomhed på vejledningmaterialet.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Revisionens bemærkninger vedrører 2014, og departementet er enig i bemærkningen. Det skal dog bemærkes, at der i forbindelse med ændringen i departementsstrukturen, der blev gennemført d. 1. januar

2015, har været en tæt kontakt mellem Økonomi- og Personalestyrelsen og de berørte personer og enheder, således at indholdet i vejledningsmaterialet er blevet fulgt.

Ressortomlægningerne er forløbet uden væsentlige problemer.

Digitaliseringsstyrelsen er ved at indfase et fornyet regnskabssystem, der som standart kan håndtere ressortomlægninger i forhold til kontoplanen.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.2 Kontrolmiljø og ledelsestilsyn

Det er generelt vores vurdering, at der i Selvstyrets enheder er etableret et kontrolmiljø, der understøtter et løbende fokus på et ajourført og retvisende bogholderi, således dette kan lægges til grund for såvel den løbende rapportering som aflæggelsen af Selvstyrets årsregnskab.

Forretningsgange og interne kontroller følges dog imidlertid ikke altid i de enkelte enheder. Det er således ikke altid, der løbende udarbejdes afstemninger og specifikationer af relevante konti, hvilket er en svækkelse af kvalitetssikringen af den løbende rapportering. Det betyder samtidig en øget arbejdsbyrde – både til afstemning og opfølgning - i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet, idet afstemninger og specifikationer som udgangspunkt udarbejdes i tilknytning her til.

Det er endvidere konstateret at der er foretaget større mængde om- og efterposteringer i supplementsperioden med betydelige beløb, hvilket er en indikator på utilstrækkelig opfølgning i løbet af året. Dette medfører samtidig en usikkerhed i den løbende rapportering og dermed det grundlag der lægges til grund for de økonomiske prognoser og beslutninger i løbet af året.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Bemærkningerne tages til efterretning. Opgaven i forbindelse med budgetopfølgning er i året 2015 flyttet til ASA. Det forventes at dette vil medføre en forbedring. Finansdepartementet vil i øvrigt indskærpe reglerne over for de øvrige departementer.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.4 Skriftlige beskrivelser af forretningsgange og interne kontroller

På en række områder skal der ifølge model-regnskabsinstruksen udarbejdes skriftligt dokumenterede forretningsgange. Udover det formelle heri, så er dette af stor vigtighed for sikre en ensartet og effektiv opgaveløsning samt kontinuiteten ved udskiftning af administrative medarbejdere.

Der foreligger ikke altid skriftlige beskrivelser af forretningsgange.

Vi anbefaler at reglerne om udarbejdelse heraf indskræpes fra centralt hold.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Departementet tager kommentaren til efterretning og vil indskærpe reglerne over for departementerne.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.5 Centralisering af bogholderiet

En række af Selvstyrets bogholderifunktioner er samlet i ASA (Regnskab), der udfører disse opgaver for Selvstyrets øvrige enheder. Arbejdsdelingen mellem ASA (Regnskab) og de enkelte enheder er fastlagt i to typer af standardaftaler, der afhænger af om enheden anvender Selvstyrets kreditorsystem IRIS eller ikke.

Både ASA (Regnskab) og de decentrale enheder oplever, at opgaveløsningen ikke altid forløber som ønsket. Det er imidlertid ikke muligt – på baggrund af den udførte revision – entydigt at sige, hvorvidt dette skyldes at enhederne ikke har udført de handlinger, der er en forudsætning for at ASA (Regnskab) kan leve op til deres del af aftalen – eller om det er fordi ASA (Regnskab) ikke udfører deres del af handlingerne hurtigt og sikkert nok.

Det er vores vurdering, at samarbejdet mellem ASA (Regnskab) og enhederne løbende forbedres i takt med, at begge parter får større rutine med at arbejde indenfor rammerne af de indgåede aftaler. Det kan dog overvejes at gennemføre en mere samlet evaluering af samarbejdsaftalerne med henblik på en vurdering af behovet for eventuelle præciseringer.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

DcR er enige i revisors anbefalinger og vil igangsætte evaluering af nævnte aftaler, samt kontakte enheder med henblik på evaluering af samarbejdet.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.6 Centralisering af lønadministration

Selvstyrets lønadministration er samlet i ASA (Løn), der varetager administrationen i forbindelse med til- og fratrædelser samt de løbende lønudbetalinger.

På dette område opleves der imidlertid også udfordringer i samarbejdet mellem den centrale enhed og Selvstyrets øvrige enheder – ikke mindst i forhold til områder med andre typer af overenskomster end overenskomster på det administrative område. Heller ikke på dette område kan ansvaret klart lægges på lønadministrationen eller enhedens indrapportering.

En aftale mellem ASA(løn) og de decentrale enheder er under udarbejdelse, hvilket efter vores opfattelse vil bidrage positivt til samarbejdet, da det også på dette område er vigtigt at begge parter er bekendt med fordelingen af arbejdsopgaver i forhold til processerne.

Hertil oplyser Lønservice, ved ASA, under Finansdepartementet:

Udkast til den beskrevne aftale mellem enhederne og Økonomi- Og Personalestyrelsen er til gennemsyn hos Deloitte, så det kan sikres at aftalen lever op til revisionens forventninger herom.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.8 Intern Revision

Selvstyret har etableret en Intern Revision, der organisatorisk er placeret under Økonomi- og Personalestyrelsen.

Selvstyrets interne revisionsafdeling har blandt andet ansvaret for at:

- Indsamle og godkende enhedernes regnskabsinstrukser
- Indsamle og gennemgå enhedernes inventarfortegnelser
- Indsamle og kvalitetssikre enhedernes afstemninger af statuskonti – såvel i årets løb som i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet
- Gennemføre revisionsbesøg i de enkelte enheder under Selvstyret - og herunder undersøge administrationen af likvide beholdninger, udvalgte udgiftsbilag samt udvalgte lønudbetalinger
- Gennemføre andre undersøgelser af nærmere fastlagte temaer

Intern revision har i 2014 gennemført en række besøg. Vi har gennemgået besøgsrapporterne og udtaget to besøg, hvor vi har gennemgået dokumentation vedrørende væsentlige bemærkninger.

Det er ofte at intern revision skal rykke enhederne flere gange for materiale til brug for deres arbejde, hvilket medfører at processen er mindre effektiv. Såfremt enhederne i større grad afleverer materiale til intern revision som forespurgt vil arbejdet kunne effektiviseres.

Hertil oplyser Intern revision, ved ASA, under Finansdepartementet:

Intern Revision har gennemført en række besøg hos selvstyrets enheder, både uanmeldt besøg og besøg efter anmodning fra enhederne.

Intern Revision optræder ved disse besøg både som kontrolenhed og serviceenhed.

Der har været nogen problemer med at fremskaffe udbedt materiale, men i forbindelse med at regnskabsfunktionen i stigende grad overgår til DcR, vil Intern Revision selv kunne fremfinde materialet via IRIS.

Uanset disse forbedrede muligheder, vil det fremme Intern Revisions arbejde, såfremt enhederne fremskaffer det udbedte materiale inden for de fastsatte tidsrammer.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.9 Anvendelse af IT og de generelle it-kontroller

På baggrund af vores revision er det vores vurdering, at de generelle it-kontroller – som vi har revideret – ikke på alle områder har været hensigtsmæssigt udformet og opretholdt i perioden 01.01.2014 til 31.12.2014. Vi har således følgende væsentlige anbefalinger:

- Der bør udarbejdes en overordnet og ledelsesgodkendt it-risikoanalyse for Selvstyret med henblik på at fastlægge det it-sikkerhedsniveau, som ledelsen ønsker. På baggrund af it-risikoanalysen bør it-sikkerhedspolitikken revurderes og godkendes af ledelsen.

- Der bør på AD og MRLøn ryddes op i tildelte administrative (udvidede) adgange, og adgangene bør alle (også eksterne konsulenter) være formelt godkendte og dokumenterede
- Passwordsikkerheden på XAL og MRLøn bør forbedres
- Anvendelsen af fællesbrugerprofiler på IRIS, MRLøn og eSkat bør begrænses
- Det bør for XAL, IRIS, MRLøn og eSkat sikres, at udviklere ikke har adgang til produktionsmiljøet. Såfremt dette ikke er muligt bør adgangen overvåges.

Svaghederne betyder, at alt for mange personer kan have adgang til vigtige systemer og data, herunder indkøbs- løn- og bogføringssystem.

For de kontrolområder som i perioden 01.01.2014 til 31.12.2014 har været outsourcet, har vi den 24. marts 2014 foretaget en gennemgang af kontrolområderne hos InuIT. Det oplyses, at der ikke vil foreligge en erklæring for resten af 2014.

Således har vi af Selvstyret mundtligt fået bekræftet, at forholdene som var den 24. marts 2014 har været uændret i resten af 2014. Vi kan derved konkludere at følgende væsentlige svagheder forsat er gældende:

- Logisk Sikkerhed - svage password, anvendelsen af fællesbrugerprofiler og svag SSL kryptering.
- Netværk og Kommunikations Software – kendte svagheder på firmware, svag segmentering af netværket og manglende dokumentation i forbindelse med patchning.
- System Software – Mangelfuld patchning samt manglende dokumentation i forbindelse med patchning.

Det bemærkes, at vi som følge af manglende mulighed for modtagelse af erklæring eller udførelse af revision på egen hånd hos Inu-IT ikke kan konkludere på, hvorvidt øvrige kontroller forsat fungerer effektivt.

Driftsaftalen vedrørende de nævnte punkter er pr. 1. januar 2015 overgået fra InuIT til TELE Greenland.

I forlængelse af ovenstående konklusioner skal det bemærkes, at det ikke været muligt at fremskaffe fyldestgørende dokumentation for nedenstående områder vedr. MR Løn, XAL samt IRIS, hvorved det ikke er muligt for at konkludere på de generelle it-kontroller vedr. disse områder:

- (MR Løn) Sikkerhedskopiering samt teknisk gennemgang af Oracle databasen.
- (XAL) Brugerrettigheder – oprettelser og nedlæggelser.
- (IRIS) Brugerrettigheder – nedlæggelser.

Vi har afgivet en mere detaljeret rapport herom. Rapporten er sendt til de relevante systemejere.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

For XAL vil der blive sat regler for minimum af antallet af tegn i password.

Antallet af fælles brugerprofiler vil blive reduceret. Der vil ske en overvågning af systemudvikleres adgang til produktionsmiljøet i XAL.

Med hensyn til brugerrettigheder til XAL og IRIS er disse fremskaffet og fremsendt til revisionen efterfølgende. Den manglende dokumentation går på hvorvidt det er samstemmende med til og fratrædelser i enhederne, hvilket DcR ikke kunne indhente informationer om.

Endvidere oplyser Lønservice, ved ASA, under Finansdepartementet:

Der ses i 2015 på antallet af personer, der har tildelt administrative adgang samt fællesbrugerprofiler. Det skal sikre, at antallet af personer med administrative adgang og fællesbrugerprofiler til MR-løn minimeres.

Der ses i 2015 på mulighederne for at øge passwordkompleksiteten.

System udviklernes adgang til produktionsmiljøet er en nødvendig i forhold til, at de kan kunne indlæse opgraderinger m.m. i MR-Løn.

Desuden oplyser Digitaliseringsstyrelsen, under Finansdepartementet:

De områder som ikke er kommenteret jf. protokollat skyldes at IT kontroller generelt allerede er besvaret af DIA i "Grønlands Selvstyre GSS Revision af generelle it-kontroller, for 2014". Disse fremgår af kommentarfeltet.

Der eftersøges svar fra systemejerne på anvendelse af IT kontroller inden for de konkrete systemer.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.10 Anskaffelse og implementering af nyt ERP-system

Der arbejdes med at anskaffe og implementere et nyt ERP-system – i samarbejde med kommunerne. Det forventes at implementeringen vil ske i løbet af 2016/17.

Implementeringen af et nyt finans- og ERP system medfører ofte en forøget risiko for fejl og mangler i bogføringen - og dermed den løbende rapportering og aflæggelsen af årsregnskabet.

Det er derfor af stor betydning, at der afsættes de fornødne ressourcer til implementeringsprocessen, herunder eksempelvis til etablering af nye snitflader til andre systemer, sikring af datahistorik - særligt ved ny kontoplan, re-design og beskrivelse af nye forretningsgange og interne kontroller, samt til uddannelse af brugerne af det nye system.

Hertil oplyser Digitaliseringsstyrelsen, under Finansdepartementet:

Digitaliseringsstyrelsen er enig i betragtningerne. En succesfuld implementering forudsætter bl.a. grundig forberedelse og tilstrækkelige ressourcer. Projektet er ved at afslutte et afklaringsforløb med mål om kvalitetssikring af overensstemmelsen mellem organisationernes behov og de systemmæssige muligheder. Ligesom der er en kortlægning i gang som skal sikre udbredelse af systemet.

Der planlægges gennemførelse af et udbud i efteråret 2015.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.11 Materiale vedrørende årsafslutning

I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi modtaget specifikationer og afstemninger af en række regnskabsposter.

Vi har også i 2014 kunne se visse forbedringer på dette område, men der er fortsat behov for at øge fokus på vigtigheden af dette arbejde samt på at øge kvalitetssikringen heraf inden materialet overdrages til revisionen.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

DcR igangsætter en proces hvorefter samtlige poster ældre end en måned vil blive udsat for kontrol. Derved vil opnås en bedre kvalitet i regnskabsmaterialet som revisionen efterlyser.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.1 Årsregnskab – formelle krav

Det modtagne årsregnskab indeholder følgende elementer:

- Læsevejledning
- Godkendelse
- Ledelsespåtegning
- Beretninger fra departementerne
- Revisionspåtegning
- Resultatopgørelse
- Artsopdelt resultatopgørelse
- Resultat for de sidste 3 år
- Status
- Likviditetsopgørelse
- Noter
- Eventualforpligtelser
- Anvendt regnskabspraksis
- Bilagshæfte – herunder noter til resultatopgørelse og status

Der er ingen formelle krav til opstillingen af årsregnskabet for Selvstyret. Af Regnskabshåndbogen fremgår dog "Retningslinjer for udarbejdelse af regnskabsmæssige forklaringer".

Henset til Selvstyret status som skattefinansieret, offentlig organisation – samt den store betydning for det grønlandske samfunds økonomi - kunne det efter vores opfattelse overvejes, at fastsætte krav til regnskabets opstilling, herunder hvilke regnskabslementer der skal indgå i regnskabet og hvordan de skal opstilles.

Årsregnskabet er i 2014 tilpasset og udvidet på en række områder, hvilket efter vores opfattelse har styrket regnskabets informationsværdi, herunder forståeligheden for en regnskabslæser.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Revisionsudvalgets stillede forslag vil blive overvejet, og eventuelt medtaget i forbindelse med arbejdet i ERP-projektet.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.4 Årsregnskab – anvendt regnskabspraksis

Selvstyret årsregnskab aflægges i al væsentlighed efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper.

Det betyder at indtægter og udgifter som udgangspunkt henføres til det regnskabsår, hvor den ydelse der ligger til grund for en indtægt eller en udgift leveres (retserhvervelsesprincippet).

Grundprincippet afviges dog på enkelte områder som eksempelvis indtægter fra skatter og afgifter (indberettede skatter korrigeret for resultater af det ligningsmæssige arbejde) samt i forhold til betydelige krav, der ikke kan opgøres endeligt på statustidspunktet (hensættelser).

For så vidt angår de selvstændige virksomheder (brancheskolerne), så indgår disse både som aktivitetsbaserede tilskud (udgift) på en Finanslovskonto og som indtægter på andre Finanslovskonti. Både udgift og indtægt gives som Driftsbevillinger. Der foretages ikke eliminering heraf, hvorfor Selvstyrets samlede regnskab kommer til at vise større udgifter og indtægter end der reelt er tale om.

På en række Finanslovskonti (primært vedrørende brancheskolerne) er der overførselsadgang, hvilket administreres ved at over/underskud bogføres i skolernes regnskaber. Derved påvirkes Selvstyrets samlede regnskab med poster, der ikke reelt er udtryk for indtægter/udgifter i det pågældende regnskabsår.

Konsolideringsmæssigt er regnskabet opbygget således, at nettostyrede virksomheder kun indgår med bevillingsafregning og mellemregninger – principielt på samme måde som de Selvstyrejede selskaber.

Selvstyret viser to resultater i årsregnskabet:

- **DAU-resultatet** – der udgør summen af indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og forskydninger i udlån. DAU-resultatet har til formål, at sikre en bevillingsmæssig ramme for både indtægter og udgifter og ind- og udbetalinger vedrørende udlån.
- **DA-resultatet** – der udgør DAU-resultatet korrigeret for (efter tilbageførsel af) forskydninger i udvalgte udlån. Det defineres fra lån til lån, hvorvidt det skal korrigeres i DAU-resultatet for at nå frem til DA-resultatet eller ej.

Vi anbefaler at såvel overførselsregler som konsolideringsprincipper og opgørelsen af de forskellige resultatbegreber beskrives bedre under anvendt regnskabspraksis, således en regnskabslæser har mulighed for at tage højde herfor, såfremt det måtte ønskes.

Vi har i øvrigt kontrolleret, hvorvidt årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med den beskrevne regnskabspraksis uden dette har givet anledning til bemærkninger.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

I forbindelse med udarbejdes af landskassens regnskab for 2015 vil nævnte forhold blive uddybende bekræftet jf. revisors anbefalinger. Ligeledes vil regnskabshåndbogens regler for kontering af tilskud blive tilpasset.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:**5.5.4 Lønninger og pensioner, 1.635 mio.kr.**

Vores revision har omfattet en vurdering og kontroltest af de tilrettelagte kontroller på lønområdet.

Vi har fra lønsystemet udvalgt et antal lønsager for månedslønnede og timelønnede inden for Selvstyrets forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer har vi detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønkontorets sagsakter og det modtagne kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

Ved revisionen for 2013 regnskabet blev der ved sagsrevisionen konstateret en ganske stort mængde sager med fejl og mangler vedrører mangelfuldt grundlag for medarbejderens indplacering og tildeling af tillæg, ligesom der blev konstateret fejl i anvendelsen af tidsregistreringskemaer. Endvidere blev der konstateret en del tilfælde er udbetalt løn til fratrådte medarbejdere. Det blev ved revisionen i årets løb konstateret at forretningsgangene på lønområdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor muligheden for disse fejl stadig er tilstede.

Vi har herunder ved besøg i decentrale enheder testet enhedernes kontrol af bruttolønslister. Dette er en nøglekontrol i forhold til sikring mod, at der udbetales forkerte lønninger. Bruttolønslisterne gennemgås med forskellig grad af omhyggelighed og vi anbefaler, at vigtigheden af denne kontrol indskræpes overfor de enkelte enheder.

I forbindelse med årsafslutningen har vi påset, at der er foretaget afstemning mellem økonomisystem, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen. Afstemningen heraf vanskeliggøres ved at der ikke er en entydig sammenhæng mellem konti i lønsystemet og økonomisystemet.

Det er i 2014 konstateret at der kun foretages afstemning mellem lønsystem og økonomisystem, der foretages således ikke afstemning mellem indberetninger til Skattestyrelsen og økonomisystem. Da vi tidligere har konstateret at denne afstemning har givet anledning til differencer, anbefaler vi at afstemning til indberetninger hos Skattestyrelsen foretages løbende.

Hertil oplyser Lønservice, ved ASA, under Finansdepartementet:

Initiativerne i forhold til de beskrevne udfordringer er anført i svarene til pkt. 3.2.4 og 4.3.6

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.5.5 Køb af varer og tjenesteydelser, 1.636 mio.kr.

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende udgiftsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Forretningsgange og interne kontroller er afhængige af, hvorvidt de enkelte enheder anvender E-faktureringsystemet IRIS eller ej.

Vi har foretaget test af Selvstyrets interne kontrol vedrørende attestation og anvisning og har herudover, via udtræk fra databasen, foretaget en analyse af de rettigheder, der er tildelt de enkelte medarbejdere. Derudover har vi ved vores besøg i enheder kontrolleret, at der foretages løbende bevillingskontrol.

Der ses fortsat to processer på området; ét forløb i enheder, der anvender IRIS og et andet forløb i enheder, der ikke anvender IRIS.

Hvis enheden anvender IRIS, modtages fakturaen i ASA (Regnskab), hvor den scannes den ind i IRIS. Herefter sendes regningen til godkendelse hos den godkendelsesberettigede leder. I lighed med tidligere år er der problemer med rettidig håndtering af leverandørfakturaer.

Der er således både eksempler på fakturaer, der er indscannet og godkendt efter rettidig betalingsdato. Der er ved revisionsbesøget konstateret at der har været perioder i løbet af året, hvor der har henstået et ganske betydeligt antal fakturaer til godkendelse, hvilket øger risikoen for at regninger betales for sent – og for at fakturaerne bogføres i den forkerte periode, og den løbende budgetkontrol således bliver upræcis.

Endnu ikke alle enheder er overgået til IRIS, men dette forventes i den nærmeste fremtid, hvorfor det er endnu vigtigere at holde fokus på et rettidigt gennemløb.

I forbindelse med årsafslutningen har vi kontrolleret, at udgifter er henført til det regnskabsår de vedrører.

Det er herved konstateret, at der er eksempler på udgifter, der ikke er korrekt periodiseret. Omfanget heraf påvirker dog ikke regnskabet samlede retvisende billede.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

DcR udvikler et produkt som kan registrer hvornår faktura modtages i posten og som sendes via mail, hvorefter alt indgået post bliver registret med modtagelsestidspunkt i DcR. Derudover er DcR i gang med en tilpasning af IRIS systemet hvorefter kontrol af bogføringsdatoer forbedres.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.5.7 Tilskud til kommuner, virksomheder, institutioner samt foreninger m.v., 1.755 mio.kr.

Vi har påset at betalinger til de Selvstyre-ejede selskaber og nettostyrede virksomheder er afstemt til regnskaberne for disse virksomheder.

I forhold til tilskud vedrørende refusion af kommunernes udgifter til sociale tilbud er det påset, at der årligt indhentes revisionspåregnede opgørelser (Selvstyrebalance) fra hver af de fire kommuner.

Det bemærkes at en række organisationer (selvejende, private og foreninger) modtager tilskud uden der er krav om en afrapportering om tilskuddets anvendelse. Det bør overvejes, hvorvidt der kunne stilles krav herom, således at Selvstyret i højere grad får dokumentation for, at tilskuddet er anvendt til det angivne formål.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

I budgetregulativets afsnit 12 er fastsat nærmere retningslinjer om afrapportering om tilskuddets anvendelse. Disse retningslinjer vil blive indskærpet over for de øvrige departementer.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.6.1 Bank- og kassebeholdninger, 717 mio.kr.

Der foretages løbende afstemning af de centrale bankbeholdninger (konti med mange transaktioner og store indeståender).

I lighed med tidligere år har vi dog konstateret, at flere mindre bankkonti, primært fra de enheder, som fortsat selv har ansvaret herfor, ikke har været afstemt løbende i året.

Der er i forbindelse med revisionen konstateret negative og/eller store kassebeholdninger enkelte steder, hvilket er en indikation på, at der ikke løbende foretages afstemning af beholdningen samt at Intern Revision, som den kontrollerende enhed, ikke forholder sig kritisk til de modtagne afstemninger.

Løbende afstemning af likvide poster er et central element i den interne kontrol, hvorfor vi anbefaler, at der fremadrettet iværksættes tiltag til at løbende at foretage en kritisk gennemgang af såvel bankafstemninger som kasseopgørelser.

I forbindelse med årsafslutningen har vi indhentet oversigt over alle Selvstyrets konti. Vi har herved konstateret, at der fremgår bankkonti af denne oversigt, der ikke er registreret i Selvstyrets regnskaber. Der er ikke tale om konti med mange bevægelser og/eller store indeståender, men sådanne konti bør som udgangspunkt ikke forekomme.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

DcR tager revisors bemærkning til efterretning. Der vil blive udarbejdet nogle nye retningslinjer for området.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.6.5 Boligstøtteudlån, 667 mio.kr.

Boligstøttelån administreres via økonomisystemets lånemodul.

Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper. Derudover har vi udtaget stikprøver, hvor vi har indhentet og gennemgået den underliggende lånedokumentation.

Selvstyret kan i henhold til bemærkningerne til Finanslovskonto 89.72.12 yde rente- og afdragsfrie lån til – primært - Illuut A/S. Det afgøres imidlertid først ved den endelige udstedelse af gælds brevet, hvorvidt lånene lever op til kravene for rente- og afdragsfrie lån.

I henhold til Selvstyrets regnskabsprincipper skal sådanne lån værdiansættes til 0 kr. Der foretages ikke i tilstrækkelig grad i løbet af året afstemning af låneportefølgen, samt opfølgning på, hvorvidt lånene er rente- og afdragsfrie eller ej, hvorfor der foretages ganske store værdireguleringer afledt af gennemgangen af låneporteføljen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Ultimo året er der således foretaget en værdiregulering vedrørende rente- og afdragsfrie lån på i alt 335 mio.kr.

Værdireguleringen påfører Selvstyret et regnskabsteknisk tab på 335 mio.kr., der er bogført direkte på balancekontoen. Selv udbetalingen af lånet har påvirket DAU-resultatet, men den efterfølgende værdiregulering påvirker ikke Selvstyrets DAU-resultat i året.

Selvstyret har herefter ydet BSU lån for i alt ca. 2,1 mia.kr., hvoraf de ca. 1,5 mia.kr. er nedskrevet og værdiansat til 0 kr. heraf udgør Illuutlån 713 mio.kr.

Der er således tale om meget store beløb, der reguleres i forbindelse med regnskabsafslutningen, med den risiko for markante fejl på regnskabs balancer side, som dette medfører.

Vi anbefaler at der følges tættere op herpå i løbet af året, således de store reguleringer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås fremadrettet.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

Der henvises til besvarelse til pkt. 3.2.7

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.6.6 Øvrige udlån, 209 mio.kr.

Erhvervsstøtteudlån administreres via økonomisystemets lånemodul, mens uddannelseslån administreres via aftale med Grønlandsbanken A/S.

Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper. Vi har konstateret at disse låneportefølger ikke løbende afstemmes.

Kommunelån vedrører lån til Kommune Kujalleq på i alt 41 mio.kr. Andre udlån vedrører rentebærende, men afdragsfrie og uopsigelige lån til højskoler, herunder primært Knud Rasmussen Højskolia.

Vi har påset at disse er afstemt til låntagers regnskaber ultimo året.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

Der henvises til besvarelse til pkt. 3.2.7

Hertil oplyser Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug:

Der har i Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug været administrative udfordringer med lånesystemet som har resulteret i afstemningsproblemer, disse udfordringer er blevet afdækket af en arbejdsgruppe bestående af medarbejdere fra Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug samt medarbejdere fra Den Centrale Regnskabsafdeling (DcR). De nødvendige løsninger er fundet, og derfor forventer Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug ikke lignede udfordringer med den løbende afstemning fremadrettet.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

5.6.9 Kortfristet gæld, 1.240 mio.kr.

Kortfristet gæld sammensætter sig således:

	<u>mio.kr.</u>
Kreditorer – gæld vedrører levering af varer og tjenesteydelser	193
Periodisering af indtægter	28
Periodisering af udgifter og indtægter	769
Overførte mindreforbrug	146
Skyldige lønrelaterede poster	28
Nettooverskud, Råstoffer	36
Uforbrugte midler vedrørende fiskerifinansieringspulje	31
Garantitilbageholdelser vedrørende anlæg	5
Netto vedrørende eksternt betalte projekter	3
I alt	<hr/> 1.239 <hr/>

Som det fremgår af ovenstående, så sammensætter regnskabsposten sig af såvel tilgodehavender som gæld. Dette gælder også indenfor de poster, som ligeledes sammensætter sig af tilgodehavender og gæld.

Det ville give et mere retvisende billede af Selvstyrets reelle tilgodehavender og forpligtelser at vise disse efter et bruttoprincip – altså tilgodehavender og gældsposter for sig.

Kreditorer

Efter en omlægning af kreditormodulet i 2012 foretages der – i overvejende grad - afstemning af kreditorer til kontoudtog fra kreditorerne.

Ved revisionen i årets løb er det konstateret at der ved differencer i afstemningerne af kreditorerne ikke følges op herpå. I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi endvidere konstateret enkelte

åbentstående poster, hvor en regning fremgår af leverandørens kontoudtog pr. 31. december, men hvor regningen endnu ikke ses bogført i Selvstyrets regnskab.

Det kan være en indikation af, at udgifterne ikke er korrekt periodiseret – og at der dermed mangler udgifter i det aflagte årsregnskab. Det er dog ikke vores vurdering, at dette påvirker det samlede årsregnskabs retvisende billede.

Vi anbefaler at arbejdet med afstemning af kreditorer – og afklaring af eventuelle åbentstående mellemværender – skærpes yderligere fremad rettet.

Periodisering af indtægter og udgifter

Selvstyrets regnskabsprincip er som tidligere nævnt, at indtægter og udgifter henføres til det år, hvor retten hertil optjenes – og ikke det år, hvor betaling finder sted.

Periodisering af indtægter og udgifter er således udtryk for indtægter og udgifter, hvor retten til indtægten eller udgiften optjenes i det ene regnskabsår, men betalingen sker i det andet regnskabsår.

Periodiseringen har direkte indflydelse på bevillingsregnskabet, idet en forkert periodisering kan give et forkert billede af, hvorvidt bevillingerne er overholdt eller ikke.

Vi har stikprøvevis indhentet specifikationer heraf og påset, at indtægter og udgifter indgår i det rigtige regnskabsår.

Overførte mindreforbrug

De opsparede midler udgør ca. 146,2 mio.kr., hvor knap 58 mio.kr. vedrører konto 64.10.25 Aluminiumsprojektet.

Mellemregning mellem E-skat og økonomisystemet

Mellemregningen mellem E-skat og økonomisystemet er grundlæggende udtryk for et mellemværende (i dette tilfælde et tilgodehavende) hos borgerne vedrørende ikke afsluttede ligningssager.

Der er p.t. ikke en tidsmæssig sammenhæng mellem registrering af disse tilgodehavender i de to systemer, hvorfor disse fremstår som en mellemregning mellem de to systemer. Ifølge det oplyste arbejdes der fortsat på at få ændret dette, således der skabes tidsmæssig overensstemmelse mellem registreringerne i de to systemer.

Skyldige lønrelaterede poster

Vedrører primært afregninger af A-skatter og skyldige feriepenge. Vi har påset at der er foretaget afstemning og specifikationer heraf. Vi har derved konstateret, at der er et faldende antal ældre poster, der henstår til afklaring.

Vi har ikke modtaget opgørelsen af skyldige feriepenge og har fået oplyst, at der p.t. ikke kan udarbejdes lister specificeret på enkeltpersoner.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

Vi er enige i revisors kommentarer og vil jf. tidligere, arbejde på at nedbringe antallet af åbenstående poster som er ældre end en måned. I forlængelse af dette vil opgørelsen efter bruttoprincippet blive indskærpet fra Departementets side, internt såvel som over for enhederne.

Endvidere oplyser Lønservice, ved ASA, under Finansdepartementet:

Som anført af Deloitte er antallet af poster reduceret. Der arbejdes fortsat på at minimere antallet af poster yderligere. Hvad angår mellemregning mellem E-skat og økonomisystemet er et projekt igangsat som skal skabe de nødvendige forudsætninger for at skabe sammenhænge mellem systemerne.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:**5.6.11 Anlægsfond, 1.090 mio.kr.**

Vi har modtaget og gennemgået afstemning mellem bogført beløb i økonomisystemet og projektoversigt (regnearksmodel) og timesags-system. Afstemningen udviser fortsat en difference på 31 mio.kr..

Det er vores anbefaling at afstemning af anlægs- og renoveringsfonden prioriteres, og differencerne mellem finans og modul afklares snarest.

Der har i 2014 igen været fokus på at få indhentet anlægsregnskaber på afsluttede projekter. Dette oprydningsarbejde har medført, at der er lukket mange projekter som samlet har medført en nettoindtægt på ca. 18 mio.kr., som påvirker DAU-resultatet.

Departementet for Boliger udarbejder en årlig beretning om Anlægs- og Renoveringsfondens aktiviteter og status på de enkelte projekter, denne er endnu ikke færdig.

Hertil oplyser Departementet for Boliger, Byggeri og infrastruktur.

Lånesager er ikke medtaget i Anlægs- og renoveringsfonden; men er medtaget under i Landskassens regnskab som hørende under A&R, ligesom der er flere hovedkonto (gamle) som ikke er med i A&R. Der arbejdes på dels et nyt regnskabssystem og dels en forenkling af rapporten for anlægs- og renoveringsfonden. Der kan dog ikke stilles garanti for, at der fuldt ud vil være sammenhæng mellem finansmodulet og time/sag modulet i regnskabssystemet. Dette skyldes den måde regnskabssystemet er opbygget.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:**5.7 Årsregnskab – eventualrettigheder og forpligtelser**

I regnskabet side 59 er Selvstyrets eventualforpligtelser oplistet. Der findes ifølge vores oplysninger ikke en central registrering af sådanne forpligtelser, ligesom der ikke foretages kvalitetssikring af oplysningerne.

Efter vores opfattelse ville det ligeledes være relevant også at opliste eventualrettigheder. Det gælder eksempelvis oplysninger om rente- og afdragsfrie lån, der i regnskabet er værdiansat til 0 kr., men som under bestemte forudsætninger fortsat vil kunne medføre en indtægt for Selvstyret.

Hertil oplyser DcR, ved ASA, under Finansdepartementet:

DcR er enige i revisor anbefalinger og vil arbejde for at få eventualrettigheder anført i regnskabet.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

7.1 Bevillingskontrol

Det fremgår af Lov om Grønlands Hjemmestyres budget, at ingen udgift må afholdes og ingen indtægt må oppebæres uden forudgående bevilling. Bevillingsmæssigt sondres mellem driftsbevillinger, lovbundne bevillinger, tilskudsbevillinger, anlægsbevillinger og indtægtsbevillinger. Med mindre andet fremgår eksplicit, så gives bevillingerne som nettobevillinger – dvs. at merindtægter ikke automatisk må anvendes til merudgifter.

Ifølge Regnskabshåndbogen sektion 7.3. skal der afgives regnskabsmæssige forklaringer, når det totale forbrug afviger med mere end 2 pct. eller 200.000 kr. i forhold til den givne bevilling.

Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelserne set i forhold til de gennemførte aktiviteter – og hvorfor der i givet fald ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Bevillingsoverholdelsen kan opgøres således:

Bevillingstype	Antal bevillingskonti	Antal konti med bevillingsoverskridelser
Driftsbevilling *1	120	36
Lovbundne bevillinger	15	2
Tilskudsbevillinger	77	10
Anlægsbevillinger *2	34	3
Indtægtsbevillinger *3	40	25

*1 På enkelte finanslovskonti kan et mer- eller mindreforbrug driftsføres og overføres til senere år. Dette er især tilfældet på brancheskolerne.

*2 Bevillingsbeløbet driftsføres i bevillingsåret, hvorfor der som udgangspunkt ikke kan forekomme bevillingsafvigelser i forhold til anlægsbevillingerne. Bevillingskontrollen foregår således reelt indenfor rammerne af Anlægs- og renoveringsfonden. I tilknytning til de projekter, der er afsluttet i året er der konstateret mindreforbrug på andre projekter på ca. 18 mio.kr.

*3 I forhold til indtægtsbevillinger er en bevillingsoverskridelse udtryk for en merindtægt

Vi har gennemgået afvigelsesforklaringerne, der varierer en del i grundighed og beskrivelsen af årsagerne til afvigelsen. Ingen af afvigelsesforklaringerne indeholder umiddelbart begrundelser for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Vi anbefaler at reglerne for udarbejdelse af afvigelsesforklaringer indskærpes fremadrettet.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Departementet vil få indskærpet reglerne for området over for de øvrige departementer/enheder.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

7.4 Inventarfortegnelser

Selvstyret har meget store værdier, der ikke fremgår af årsregnskabet, men som man af forvaltningsmæssige hensyn foretager registrering af.

Det fremgår således af regnskabshåndbogen, at de enkelte enheder skal have en inventarfortegnelse. Det er tilladt at føre inventarfortegnelsen i form af billede dokumentation.

Der bruges ganske store ressourcer på dette – ikke mindst i driftsenhederne (skoler, døgninstitutioner og hospitalsvæsen). Samtidig kan det være vanskeligt at kontrollere den fortsatte tilstedeværelse af aktiver, da denne type aktiver ofte flyttes rundt mellem forskellige lokaler.

Det er vores opfattelse, at administrationen heraf kunne effektiviseres meget ved at gøre registreringen mere fokuseret på større aktiver (eksempelvis kun enkeltaktiver med en anskaffelsessum på over 50 eller 100.000 kr.) – og aktiver af privatanvendelig karakter (eksempelvis tv, foto og it-udstyr).

Vi anbefaler, at de nuværende regelsæt evalueres og eventuelt justeres.

Hertil oplyser Intern Revision, ved ASA, under Finansdepartementet:

De af revisionen foreslåede ændringer er forsøgsvis indført indenfor sundhedssektoren, og resultatet af dette forsøg vil, når resultaterne kan vurderes kunne danne grundlag for en ordning, der omfatter alle enheder.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

7.5 Kunst til udsmykning

Selvstyret har en række kunstværker, som Selvstyret enten selv har anskaffet eller modtaget som gave.

Disse indgår i inventarfortegnelserne for de enkelte enheder.

Det kunne overvejes at etablere et samlet, centralt register over værker med en anskaffelsessum over et nærmere fastsat beløb. Dette ville give et bedre overblik, hvor store værdier disse værker repræsenterer.

Hertil oplyser Intern Revision, ved ASA, under Finansdepartementet:

Der arbejdes på en at etablere en særskilt fortegnelse over grønlandske nationalværdier.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

8.1 Dyberegående forvaltningsrevision

Der har ikke været aftaler omkring dyberegående forvaltningsrevisionsanalyser i året. Det er vores anbefaling at der tages stilling til hvorvidt dette i fremtiden bør være del af den årlige revision.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Intern Revision har i forbindelse med deres revisionsbesøg i stigende grad undersøgt, om de politiske beslutninger er udført sparsommeligt, produktivt og effektivt.

Det er Intern Revisions opfattelse, at denne opgave bør udføres af Intern Revision, men det er samtidig også opfattelsen, at det, vil kræve at der tilføres ressourcer, såfremt opgaven skal udføres på et rimeligt niveau.

Departementet har ingen bemærkninger, da revisionens anbefaling er imødekommet.

**Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:
Periodiseringsfejl anført under afsnit 1.3.9**

Hertil oplyser Nukissiofiit, Departement for Natur, Miljø og Justitsområdet:

Nukissiofiit er opmærksom på dette og i forbindelse med årsafslutningen for 2015, vil der være skærpet fokus på periodiseringen af kreditorfakturaer.

Departementet har ingen bemærkninger.

Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

Under punkt 1.3.10 Generelle it-kontrollere, har revisionen nogle anbefalinger.

Hertil oplyser Nukissiofiit, Departement for Natur, Miljø og Justitsområdet:

Nukissiofiit har primo 2015 afsluttet samarbejdet med den daværende IT-serviceleverandør, som varetog væsentlige dele af driftsansvaret for Nukissiofiit. Der er indgået midlertidig driftsaftale med en anden IT-serviceleverandør vedrørende driftsansvaret for Nukissiofiits økonomisystem. Nukissiofiit vil indhente en erklæring fra serviceleverandøren i overensstemmelse med revisorens anbefaling.

Nukissiofiit følger konsekvent en brugeradministrationsprocedure. Endvidere er brugeradministrationen i mellemtiden blevet semi-automatiseret, hvilket indebærer, at kun relevante ledere/mellemledere kan anmode om oprettelser, ændringer og nedlæggelser, ligesom alle anmodninger registreres.

Al brugeradministration varetages af IT-afdelingen og ikke som tidligere af økonomimedarbejdere. Der er således etableret fuld funktionsadskillelse i overensstemmelse med revisors anbefalinger.

Departementet konstaterer, at Nukissiofiit på nogle områder allerede har implementeret revisionens anbefalinger eller er ved at implementere anbefalingerne. Departementet mener, at Nukissiofiit har etableret betryggende procedurer vedr. IT-kontroller.

Supplerende spørgsmål vedr. revisionsprotokollat til Landskassens regnskab 2014

Revisionsudvalget fremsender hermed supplerende spørgsmål til Naalakkersuisuts kommentarer til revisionsprotokollaterne vedr. Landskassens regnskab 2014.

7. oktober. 2015

Udvalget imødeser Naalakkersuisuts besvarelse af nærværende spørgsmål senest den **19. oktober 2015**, fremsendt på grønlandsk og dansk med elektronisk kopi til: inatsisartut@inatsisartut.gl og juul@ina.gl

Postboks 1039
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 44 48
E-mail: isoma@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Ledelsessekretariatet

Afsnit 3.1. – revisionsbemærkning 12 – Anlægs- og renoveringsfonden

"Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

3.1 Årets revisionsbemærkninger

<i>Nr.</i>	<i>Revisionsbemærkning</i>	<i>Reference</i>
12	<i>Anlægs- og renoveringsfonden afstemmes ikke i årets løb, ligesom der ikke løbende følges op på projekterne i modulet. Hvilket gør at der ved revisionen er konstateret differencer som ikke kan forklares.</i>	5.6.11

Hertil oplyser Departementet for Boliger, Byggeri og infrastruktur.

Lånesager er ikke medtaget i Anlægs- og renoveringsfonden; men er medtaget under i Landskassens regnskab som hørende under A&R, ligesom der er flere hovedkonto (gamle) som ikke er med i A&R."

? Revisionsudvalgets supplerende spørgsmål:

Hvorledes ser Naalakkersuisut på muligheden for fremover, at undgå differencer, som de konstaterede, i forbindelse med revisionen?

Svar R2014:

Der er allerede taget kontakt til landskassens revisor Deloitte om løsning af 2 forhold. Deloitte udarbejder i samarbejde med Departement for Boliger, Byggeri og Infrastruktur, nogle redskaber i Excel, som ud fra nogle udtræk af data fra Selvstyrets økonomisystem XAL, vil kunne foretage afstemninger mere effektivt. Derudover vil afrapportering om bevægelser i anlægsfonden fremadrettet forelægges månedsvi i umiddelbart forlængelse af afstemningerne. Dette vil sikre den nødvendige fokus på evt. differencer og få disse elimineret løbende.

Agter Naalakkersuisut at indføre procedurer, som kan muliggøre en løbende opfølgning på projekterne?

Svar R2014:

Ja. Se ovenfor.

Afsnit 4.3.2. – Kontrolmiljø og ledelsestilsyn

”Anmærkning/spørgsmål fra Revisionsudvalget:

4.3.2 Kontrolmiljø og ledelsestilsyn

Det er generelt vores vurdering, at der i Selvstyrets enheder er etableret et kontrolmiljø, der understøtter et løbende fokus på et ajourført og retvisende bogholderi, således dette kan lægges til grund for såvel den løbende rapportering som aflæggelsen af Selvstyrets årsregnskab.

Forretningsgange og interne kontroller følges dog imidlertid ikke altid i de enkelte enheder. Det er således ikke altid, der løbende udarbejdes afstemninger og specifikationer af relevante konti, hvilket er en svækkelse af kvalitetssikringen af den løbende rapportering. Det betyder samtidig en øget arbejdsbyrde – både til afstemning og opfølgning - i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet, idet afstemninger og specifikationer som udgangspunkt udarbejdes i tilknytning her til.

Det er endvidere konstateret at der er foretaget større mængde om- og efterposteringer i supplementsperioden med betydelige beløb, hvilket er en indikator på utilstrækkelig opfølgning i løbet af året. Dette medfører samtidig en usikkerhed i den løbende rapportering og dermed det grundlag der lægges til grund for de økonomiske prognoser og beslutninger i løbet af året.

Hertil oplyser Finansdepartementet:

Bemærkningerne tages til efterretning. Opgaven i forbindelse med budgetopfølgning er i året 2015 flyttet til ASA. Det forventes at dette vil medføre en forbedring. Finansdepartementet vil i øvrigt indskærpe reglerne over for de øvrige departementer.”

? **Revisionsudvalgets supplerende spørgsmål:**

Det er Revisionsudvalgets holdning, at Finansdepartementet bør indskærpe betydningen af løbende kontrol (herunder afstemning) af bogholderiet og en løbende afklaring af usikkerheder i bogføringen, således det sikres, at den løbende budgetopfølgning sker på et validt, opdateret grundlag, hvorved det bedst muligt sikres, at der i årets løb træffes ledelsesmæssige beslutninger på et korrekt grundlag.

Hvorledes vil Finansdepartementet konkret indskærpe reglerne overfor departementerne?

Svar 2014:

Finansdepartementet har i indeværende år flyttet ansvaret for budgetopfølgningen til ASA. I denne forbindelse er dedikeret en specifik ressource til opgaven.

I forbindelse med flytningen af opgaven til ASA er der sat nye og skærpede krav til tilbagemeldingspligten på budgetopfølgningen. Det betyder blandt andet at der nu er særlig fokus på væsentlige poster anført i under de enkelte finanslovskonti samt øvrige poster på interimskonti.

Efter hvert budgetopfølgingsrunde løftes væsentlige udfordringer som konstateres til departementscheferne.

Denne tilgang ved budgetopfølgningen medio 2015 har medført, og vil fremadrettet ved de løbende budgetopfølgninger medførere, en fortsat skærpelse af forhold anført i revisionsprotokollatet.

Inussiarnersumik inuulluaqquillunga
Med venlig hilsen

Anda Uldum